

клінічному дослідженні для орієнтованої оцінки концентрації етанолу в крові рекомендована така схема визначень [1]: менше 0,3% – відсутність впливу алкоголю (!); від 0,3 до 0,5% – незначний вплив алкоголю; і лише в концентрації від 0,5 до 1,5% – відповідають легкому алкогольному сп'янінню (!). Відсутність алкоголю до 0,3 проміле зазначена тому, що в цій концентрації алкоголь може бути постійно знаходитись в організмі за рахунок простих бродильних процесів при перетравлюванні їжі.

Ясна річ, що в разі незгоди затриманого з таким висновком, виникає позов до суду і судово-медичному експерту все-одно доводиться вирішувати цю проблему.

Тому, з метою приведення нормативного забезпечення експертних дій до світового рівня, необхідно узгодити міжвідомчі дії та чітко дотримуватись них. Для цього пропонуємо: 1) розробити єдині об'єктивні експертні критерії для оцінки стану вживання алкоголю при експертизі потерпілих, обвинувачених та ін. осіб, та клінічних експертизах (обстеженнях) для лікарів-наркологів, психіатрів тощо та законодавчо їх закріпити; 2) довести ці рекомендації до відома всіх ланок експертного процесу та всіх верств населення; 3) встановити контроль за виконанням розробленого алгоритму.

Список використаних джерел

1. Бережной Р.В. Руководство по судебно-медицинской экспертизе отравлений // Р.В. Бережной, Я.С. Смусин, В.В. Томилин и др Отравление этиловым спиртом. – М.: Медицина, 1980. – С. 244, 251-254.

Федчишин А.А.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ В ТРЕТЕЙСЬКОМУ СУДІ

Третейський суд – недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у встановленому законом порядку для вирішення спорів із цивільних та господарських правовідносин [1].

Основними внутрішніми актами, що регулюють діяльність постійно діючого третейського суду є Положення про нього і регламент, які затверджуються засновником і публікуються в засобах масової інформації. Положення про постійно діючий третейський суд повинно містити відомості про його найменування, місцезнаходження, відомості про засновника третейського суду, склад, компетенцію та порядок створення органів самоврядування третейських суддів, порядок обрання голови третейського суду, підстави та порядок припинення діяльності третейського суду.

Регламентом визначаються порядок та правила вирішення спорів у третейському суді, правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, інші питання, пов'язані з вирішенням спорів третейським судом [2].

Розгляд справ третейським судом проводиться у формі позовного провадження з дотриманням процесуальних норм, самостійно вирішуючи

питання в межах компетенції та регламенту конкретного третейського суду.

Основним процесуальним документом третейського суду є його рішення з питань, що виникають у процесі третейського розгляду конкретного спору. Власні правила третейського судочинства визначаються лише в тій частині, що не суперечить принципам організації та діяльності третейського суду, визначених законодавчо.

Питання про межі наявності чи відсутності компетенції для розгляду конкретної справи третейський суд вирішує самостійно.

Порядок утворення і діяльності, а також вимоги щодо третейського судочинства – процесу вирішення спору і порядку прийняття рішення на оплатній основі, визначаються Законом України «Про третейські суди» [2].

Третейський суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення спору на підставі фактичних даних – доказів.

Засоби доказування також визначаються регламентом третейського суду.

З метою захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів за угодою фізичних та юридичних осіб до третейського суду можуть проводитися і експертні дослідження, що виникають з цивільних та господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом.

Сутність експертизи полягає в експертному дослідженні обізнаною особою – експертом, наданих у його розпорядження матеріальних об'єктів (речових доказів) і встановленні фактичних даних, що мають значення для правильного вирішення справи. Висновок, складений за результатами експертного дослідження, є одним із передбачених законом джерел доказів, а фактичні дані, що містяться в ньому – доказами [3].

Закон України «Про судову експертизу» визначає поняття судової експертизи, як дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду [4].

Однак, порядок призначення і проведення експертних досліджень, а також використання спеціальних знань у третейському судовому процесі при вирішенні справ між сторонами третейського розгляду – позивачем та відповідачем, що пред'явили позов про захист своїх порушених чи оспорюваних прав або охоронюваних законом інтересів, має свої особливості [2].

Першою особливістю є те, третейський суд має право зобов'язати сторони чи одну зі сторін замовити проведення експертизи для роз'яснення питань, що потребують спеціальних знань, про що третейський суд виносить відповідну ухвалу. Наслідки невиконання стороною цих вимог визначаються регламентом третейського суду чи третейським судом для вирішення конкретного спору [2, с. 43].

Другою особливістю третейської юрисдикції є те, що в ухвалі про зобов'язання проведення експертизи відбувається делегування функцій судового експерта експертній установі або експерту, погодженій обома сторонами – позивачем і відповідачем. У разі ухилення позивача від проведення експертизи призначеної третейським судом, і при неможливості розглянути справу без неї, дослідженням інших доказів, розгляд справи зупиняється, про що виноситься ухвала.

Третьою особливістю є те, що у разі ухилення відповідача від проведення експертизи, заявленої третейським судом, третейський суд може зобов'язати позивача провести експертизу або розглянути справу без проведення експертизи, дослідивши інші докази у справі.

Перелік і зміст питань, щодо яких повинна бути проведена експертиза, визначається третейським судом. Особи, які приймають участь у справі, мають право надавати третейському суду питання, які повинні бути вирішені при проведенні експертизи.

З метою обґрунтованого вирішення спору і дослідження питань, що потребують спеціальних знань, третейський суд виносить ухвалу. В ухвалі зазначаються підстави для призначення експертизи; питання, поставлені експерту; матеріали і документи, надані дані в розпорядження експерта; строк, протягом якого повинна бути проведена експертиза. Умови забезпечення цих вимог визначаються регламентом третейського суду.

Висновок експерта як окрема доказова інформація, оголошується у засіданні третейського суду і оцінюється поряд з іншими доказами у справі. За клопотанням однієї зі сторін або за ініціативою третейського суду експерт може бути викликаний у засідання з метою надання необхідних пояснень або відповідей на поставлені питання осіб, які приймають участь у розгляді справи третейським судом.

Особливості утворення третейського суду і принципи його дії – законність, незалежність третейських суддів та підкорення їх тільки закону, рівність всіх учасників третейського розгляду перед законом і третейським судом, змагальність сторін, свобода в наданні ними своїх доказів і доведенні перед судом їх переконливості, визначають особливості процесу призначення і проведення експертних досліджень порівняно із кримінальним, цивільним, господарським або адміністративним судочинством (ст. 43).

Суттєві особливості третейського процесу потребують законодавчого розширення використання спеціальних знань для забезпечення правосуддя у третейській юрисдикції, що має інституційні основи.

Список використаних джерел

1. Великий енциклопедичний юридичний словник. – К.: Юридична думка, 2007. – 990 с.
2. Закон України «Про третейські суди», від 11.05.2004, № 1701-IV.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. – К.: Паливода А.В., 2012. – 54 с.
4. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 №4038-XII.